



יום הזיכרון לזכר יצחק רבין

פעולה בנושא יום הזיכרון ליצחק רבין

גיל: השכבה הצעירה

מספר חניכים: 30-6

מיקום: פנים

זמן: כשעתיים (תלוי במספר החניכים).

ציוד: *לוח מחיק *טוש מחיק *דפי נייר *עטים *שבלונה של יונה

פתיחה:

המדריך יכתוב על הלוח "יצחק רבין" וכל חניך בתורו יגיד את מה שעולה לו בנושא. כך תיווצר שמש אסוציאציות על יצחק רבין.

המדריך יסכם ויסביר כי יצחק רבין ז"ל היה ראש ממשלה במדינת ישראל אשר נרצח בעקבות דעותיו. הרוצח היה אדם בן עמנו, יגאל עמיר, אשר התנגד לדעותיו של רבין ולפועלו ולכן החליט לרצוח אותו.

לאחר מכן המדריך יקריא קטע קצר על תחילת חייו של יצחק רבין :

יצחק רבין נולד ביום 1 במרס 1922 בירושלים. הוריו, רוזה ונחמיה רבין, היו מחלוצי העלייה השלישית. הוריו של יצחק רבין עסקו כל ימיהם בפעילות ציבורית התנדבותית, ובבית המשפחה שררה אווירה של מחויבות לענייני הכלל. בתיכון למד בבית הספר החקלאי "כדורי", השוכן לרגלי התבור. ב"כדורי" התחנכו רבים מבני היישוב, שלימים היו למפקדי צה"ל ולראשי המדינה.

גוף:

החניכים יעבור משחק כמתודה על מספר תחנות או מאפיינים בחייו של רה"מ לשעבר יצחק רבין ז"ל.

לפני כל משחק, המדריך יקריא קטע קריאה בנוגע ליצחק רבין בנושא הרלוונטי.

- צבא - בשנת 1941 היה מראשוני המצטרפים לפלמ"ח, שנוסד בשנה זו. ביוני 1941 ביצע יצחק רבין את הפעולה המבצעית הראשונה בחייו: הוא הצטרף לקבוצה מצומצמת של מפקדי פלמ"ח (ביניהם משה דיין ויגאל אלון) שהובילו כסיירים את כוחות בעלות הברית שפלטו לסוריה וללבנון. בשנת 1961, עם מינוי רב-אלוף צבי צור לרמטכ"ל, מונה יצחק רבין לסגן הרמטכ"ל, ולאחר שלוש שנים מונה לרמטכ"ל. הוא כיהן כרמטכ"ל בשנים 1964 – 1968. בתקופת כהונתו הוקדשו מאמצים רבים לבניית כוחו של צה"ל והושם דגש על חיזוק והרחבה של חילות האוויר והשריון, מוכנותו המופתית של צה"ל נבחנה במלחמת ששת הימים, שנסתיימה בניצחון מזהיר כשרבין משמש כרמטכ"ל. בתחילת 1968, לאחר 27 שנות שירות צבאי, עזב יצחק רבין את צה"ל והתמנה לתפקידו החדש - שגריר ישראל בארצות הברית. בתפקיד זה כיהן חמש שנים. הוא שב ארצה מווישינגטון בשנת 1973
- **לאחר שהמדריך יקריא את הקטע, הקבוצה תשחק את משחק הפקודות** – על החניכים לעמוד בשורה, המדריך יגדיר למספר ספרות תנועה כלשהי (לדוגמה: 1 – מרימים את יד ימין 2- קופצים 3- מסתובבים במקום וכו') כאשר המדריך ינקוב בספרה אחת מאלה שהגדיר יצטרכו החניכים לעשות את התנועה. חניך שטעה יפסל ולא ימשיך לשחק.
- דמוקרטיה - בבחירות שהתקיימו אחרי מלחמת יום כיפור ניצח המערך, ויצחק רבין מונה לשר העבודה בממשלת גולדה מאיר. דוח ועדת אגרנט והמחאות שפשטו בארץ בשל "המחדל" שגרמה המלחמה הביאו להתפטרותה של ראש הממשלה גולדה מאיר. 1974

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



נבחר יצחק רבין לראש מפלגת העבודה ולראש ממשלת ישראל. בשנת 1984, עם הקמתה של ממשלת האחדות, מונה יצחק רבין לשר הביטחון, ובתפקיד זה כיהן כשש שנים. אחת ממשימותיו המרכזיות הייתה הפסקת הקזת הדם של כוחות צה"ל בלבנון מאז מבצע "שלום הגליל" (1982) והוצאת כוחות צה"ל משם. בשנת 1992 נבחר יצחק רבין לראשות הממשלה וקיבל עליו גם את תפקיד שר הביטחון. מיד עם כניסתו לתפקיד העמיד בראש מעיניו את קידום תהליך השלום או, כדבריו, את "עשיית השלום".

לאחר שהמדריך יקריא את החלק הזה, הקבוצה תשחק את משחק מלך התנועות – חניך אחד יוצא מהסניף, ושאר הקבוצה בוחרת נציג שהוא יהיה "מלך התנועות" על מלך התנועות להכתיב כל פעם תנועה אחרת ועל כל הקבוצה לבצע אותה מבלי שהחניך שיצא יגלה מי הוא מלך התנועות.

זהו משחק דמוקרטי מאחר והקבוצה בחרה מי יהיה המלך.

- שלום - בשנת 1993 נחתם ביוזמתו הסכם אוסלו א, עיקרו של ההסכם היה מתן שלטון עצמי לפלסטינים בשטחים לתקופה של חמש שנים. בשנת 1994 חתם רבין על הסכם שלום עם ירדן, חודשיים אחר כך קיבל את פרס נובל לשלום על פועלו למען השלום.

- **לאחר שהמדריך יקריא את הקטע הזה, כל חניך יקבל דף גזור כיונת שלום ויקשט אותה.**
- רצח - רצח יצחק רבין הוא רצח פוליטי שאירע ב-4 בנובמבר 1995 (י"ב בחשוון ה'תשנ"ו) בתל אביב, בתום עצרת תמיכה בהסכמי אוסלו. הרוצח, יגאל עמיר, סבר כי הסכמי אוסלו הם סכנה קיומית למדינת ישראל וקיווה שרצח רבין, ראש ממשלת ישראל, ימנע את מימושם. לרצח היו השלכות רבות על המצב הפוליטי בישראל, והוא נחווה בידי רבים כנקודת שבר ביחסים בין ימין ושמאל במדינה.

- **לאחר שהמדריך יקריא את זה החניכים ישחקו את המשחק "פיו פיו" החניך עומדים במעגל, יש חניך אחד שעומד באמצע המעגל והוא מסתובב סביב עצמו וברגע שנעצר צריך להצביע על אחד החניכים. החניך שעליו הצביע צריך להתכופף ושני החניכים שמצדדיו מפנים אצבע בצורות רובה אחד לשני ואומרים מהר ובקול רם "פיו פיו" מבלי לעצור ולקחת אוויר. החניך שנעצר נפסל ויוצא מהמעגל.**

סיום:

המדריך יגדיר את המילה סובלנות - "סובלנות, בחברה, בתרבות ובדת הוא מונח שמשמעותו הנוהג של אדם או קבוצה לא לרדוף, לפגוע או לעלוב בשונים ממנו: אנשים אחרים המחזיקים באמונות שונות משלהם, נראים או מתנהגים באופן השונה מזה המקובל בסביבתו של אותו אדם".

לאחר מכן המדריך ישאל את הבנות מה הקשר בין המילה סובלנות ליום הזה, מה הן חשות בנוגע ליום הזה?

לסיום המדריך יחלק דפים וכלי כתיבה, ועל כל חניך לכתוב דברים שהיה רוצה להגיד ליצחק רבין, או ליגאל עמיר או לעם שלנו.



פעילות בנושא יצחק רבין

גיל: שכבת הביניים

מספר חניכים: 30-6

מיקום: פנים

זמן: כשעתיים (תלוי במספר החניכים).

ציוד: *עטים* בידורית*קטעי קריאה מודפסים

פתיחה:

המדריך ישאל את החניכים מי היה יצחק רבין ז"ל? מה שמעו? מה מרגישים בנוגע ליום.
אפשר לנגן ברקע את השיר שלום חבר .

גוף:

המדריך יפתח ויאמר:

השנה ימלאו עשר שנים לרצח ראש הממשלה יצחק רבין ז"ל בכיכר מלכי ישראל בתל אביב. הרצח
גרם לזעזוע עמוק בקרב כל חלקי החברה הישראלית.

עשר שנים חלפו מאז הירצחו של יצחק רבין . בני הנוער של היום היו ילדים צעירים מאוד בשנה
שרבין נרצח. אי לכן ראוי לעסוק בראשית הדברים בדמותו של רבין, בתרומתו לחברה הישראלית
ובערכים שהנחו אותו. כמו כן ראוי לקיים ביום הזיכרון דיון ציבורי וחשבון נפש לאומי, לבדוק את
מצבה של החברה הישראלית בעקבות הרצח ולנוכח הנסיבות המשתנות.

לאחר דברי פתיחה קצרים אלה המנחה יבקש מהמשתתפים להשלים את המשפט הבא:

יצחק רבין בשבילי

המנחה יבקש ממספר משתתפים לקרוא במליאה את המשפטים שכתבו.

ניתן לקיים דיון על עיקרי הדברים.

המדריך יחלק את החניכים לקבוצות. כל חניך יקבל את תולדות חייו של יצחק רבין, קטעי עיתונות
ותמונות ויסמן אירוע אחד או שניים שהרשימו אותו (ניתן להיעזר בקטעים שבנספח תולדות חייו
ובקטעים ותמונות נוספים).

המשתתפים ישתפו את חבריהם לקבוצה באירועים שבחרו, יקיימו שיחה על דמותו של יצחק רבין ועל
הערכים שהנחו את פועלו ויתכוננו לדווח למליאה.

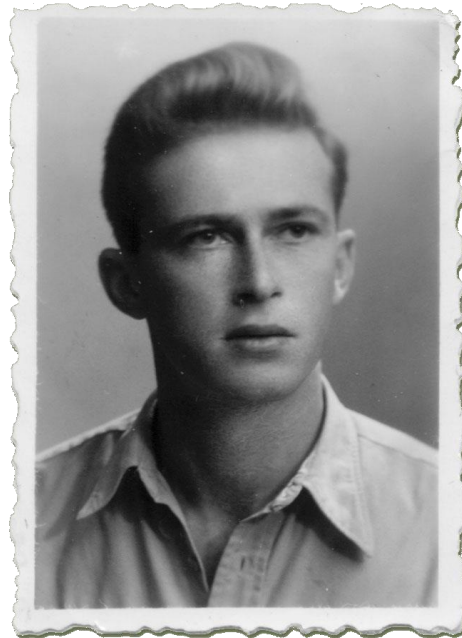
תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



1. דיווח הקבוצות.

2. שאלות לדין:

- מה מתוך הקטעים שקראתם הרשים אתכם בדמותו של יצחק רבין?
- מהי, לדעתכם, תרומתו המרכזית בשנות פעילותו המדינית?
- מהו, לדעתכם, הדבר שינציח את יצחק רבין בזיכרון הקולקטיבי? נמקו.
- עשר שנים אחרי הרצח, מה הייתם רוצים לומר לו? לשאול אותו?





נספחים:

ילדות

יצחק רבין נולד בירושלים בשנת תרפ"ב (1922).

הוריו, רוזה ונחמיה רבין, היו מחלוצי העלייה השלישית. האב, נחמיה רוביצוב, נולד בשנת 1886 בסמירוביץ' שבאוקראינה ומשם הוא היגר לארצות הברית בתחילת המאה העשרים. בשנת 1917 עלה לארץ ישראל עם מתנדבי הגדוד העברי שלחמו לשחרור ארץ ישראל מידי התורכים, נחוש בדעתו להתיישב בארץ.

אמו של יצחק רבין, רוזה, נולדה למשפחת כהן במוהילב שברוסיה הלבנה. אביה היה רב והתנגד לציונות, אך רוזה ביקשה ללמוד לימודים כלליים ולמדה בנעוריה בגימנסיה הנוצרית לבנות בהומל. בשנת 1919 עלתה לארץ ישראל בספינה "רוסלן", הנחשבת למבשרת העלייה השלישית. תחילה התיישבה בכינרת ולאחר מכן עקרה לירושלים. כאן הכירה את נחמיה רבין, ובשנת 1921 נישאו.

כשהיה יצחק רבין כבן שנה, עברה משפחתו לגור בחיפה ולאחר מכן בתל-אביב. רחל, אחותו, נולדה בשנת 1925. הוריו של יצחק רבין עסקו כל ימיהם בפעילות ציבורית התנדבותית, ובבית המשפחה שררה אווירה של מחויבות לענייני הכלל.

אמו של יצחק רבין הייתה פעילה בארגון ה"הגנה" וחברה במועצת העיר תל-אביב מטעם מפא"י. היא נפטרה ממחלה כשיצחק רבין היה בן חמש עשרה. על האווירה בבית המשפחה כתב יצחק רבין: "בבית שררה תחושה של בית עובד... הבית לא היה דתי, אלא בעל תפיסה חילונית, אך רווי גאווה ביהדות... תמיד רווחה בבית תחושת השליחות... העבודה היא ערך בזכות עצמו" (פנקס שירות, א, עמ' 15).

בילדותו למד יצחק שמונה שנים ב"בית החינוך לילדי עובדים" בתל-אביב, שנוסד בשנת 1924 על ידי הסתדרות העובדים בארץ ישראל, וביקש לטעת בנוער העירוני את אהבת האדמה ולגדל דור של חקלאים. הילדים חונכו לערכים של אחריות, שותפות, מעורבות ואכפתיות בנושאים חברתיים. הסופר אליעזר שמאלי היה מחנך כיתתו של יצחק רבין, ובשנת 1936 פירסם את ספרו הידוע "בני היורה", המתאר שנה בחיי כיתה זו. על בית החינוך כתב רבין:

"הבית השני שלי היה, דומני, בית-החינוך. בעיקר השפיעה עלי דמותו של אותו מורה ומחנך, שלימד אותי מכיתה ד' ועד כיתה ז', הלוא הוא אליעזר שמאלי, שהצליח להטביע בי את התחושה לנוף הארץ, לטבע, לחיי חקלאות ולחיי חברה. וזאת עשה, כמחנך טוב, לא בדיבורים ובהרצאות אלא באמצעות טיולים, ביצירת חוויות בלתי אמצעיות, ובסיפורים... בדרך של המחשה, של מתן דוגמה והצבעה על דמויות חיות, על מעשים, וכך נטע בנו אהבה לטבע ולנוף הארץ... היום אני סבור, כי באותן שנות ילדות, שלא היו הכי נוחות, אבל היו יפות מאוד, גיבשתי בתוכי את הרגשת האחריות לתפקיד, את אהבת הנוף והארץ, ואת תחושת החברות" (בית אבי, עמ' 39).

לאחר סיום לימודיו בבית החינוך, ולאחר שלמד שנתיים בבית הספר המחוזי בקיבוץ "גבעת השלושה", החל יצחק רבין את לימודיו בבית הספר החקלאי "כדורי". בבית הספר "כדורי" התחנכו רבים מבני היישוב, שלימים היו למפקדי צה"ל ולראשי המדינה. ערכים של כבוד ושל אמון ואמת היו דגלו של המוסד. כך כתב יצחק רבין על תקופת לימודיו ב"כדורי":

"היה זה אתגר להסתגל לאורח החיים של הפנימיה ב'כדורי'. גרנו באולם גדול, 20 תלמידים... האווירה היתה טובה. הפרטיות – מקופחת. נורמות של כבוד עצמי היו מקובלות על הכל. העתקה בבחינות היתה מחוץ לנורמה. המורה היה יוצא מן הכיתה בשעת הבחינה. על אָמוֹן השבנו באָמוֹן. על יחס של כבוד – בכבוד... נדרשנו למאמץ מירבי, אך היתה לנו הרגשה של חירות מפני שניהול העניינים הפנימיים היה מופקד בידי ועד התלמידים. השתדלנו להפיק מעצמנו את הטוב ביותר."

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



(פנקס שירות, א, עמ' 17)

שירות צבאי

בהיותו בן 18 שנה (שנת 1941) הצטרף יצחק רבין לשורות הפלמ"ח. ב"שבת השחורה" (29 ביוני 1946) נעצר על ידי הבריטים ונשלח למחנה מעצר, וממנו שוחרר כעבור חמישה חודשים. בשנת 1947, לאחר שש שנות שירות בפלמ"ח, ביקש יצחק רבין להשתחרר משירות כדי לנסוע ללמוד הנדסת מים באוניברסיטת ברקלי בקליפורניה, וכך להגשים חלום ישן, אך מטה הפלמ"ח דחה את בקשתו. יגאל אלון, שהיה מפקד הפלמ"ח, שיכנע אותו לוותר על התוכנית ומינה אותו למפקד הגדוד השני של החטיבה המגויסת בפלמ"ח בשלהי 1946. מלחמת העצמאות עמדה בפתח. ערב המלחמה פיקד רבין על הגדוד השני של הפלמ"ח שהוצב בנגב.

בזכות הניסיון הרב שצבר התמנה רבין למפקד חטיבת הראל והשתתף בקרבות העזים על הדרך לירושלים ובתוך העיר. במהלך המלחמה נשא רבין את לאה שלוסברג לאשה.

בהמשך המלחמה פעל כקצין המבצעים של חזית המרכז, ולאחר מכן כקצין המבצעים של חזית הדרום. בתום המלחמה השתתף בשיחות רודוס, שדנו בהסכמי שביתת הנשק בין ישראל למצרים.

בשנים 1959-1963 שירת כאלוף פיקוד צפון, ובשנים 1963-1959 כיהן כראש אג"ם ובהמשך היה סגן הרמטכ"ל.

לשיא הקריירה הצבאית הגיע יצחק רבין עם מינויו לרמטכ"ל השביעי של מדינת ישראל. הוא היה הרמטכ"ל אשר פיקד על צה"ל בניצחונו הגדול במלחמת ששת הימים.

בסוף שנת 1967, לאחר 26 שנות שירות, שבע שנים ב"הגנה" במסגרת הפלמ"ח ותשע עשרה שנים בצה"ל, יצחק רבין פשט את המדים ופנה לפעילות ציבורית ופוליטית.

פעילות ציבורית

עם פרישתו מצה"ל מונה, בפברואר 1968, לשגריר ישראל בארצות הברית. בתפקיד זה כיהן חמש שנים. לאחר שובו מווינגטון בשנת 1973, הצטרף למפלגת העבודה.

ראש ממשלה – כהונה ראשונה

בינואר 1974 נבחר רבין לכנסת והתמנה לשר העבודה.

ביוני 1974, בעקבות התפטרותה של ראש הממשלה, גולדה מאיר, התמנה לראש הממשלה. שלוש שנים כיהן רבין כראש ממשלה. היו אלה שנים קשות למדינה מבית ומחוץ.

בחזית המדינית נערך בתחילת כהונתו של רבין המשא ומתן עם מצרים וסוריה על הסכמי הביניים שבעקבות מלחמת יום הכיפורים.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



שר הביטחון

בשנים 1977-1984 היה חבר כנסת, ובשנים 1984-1988 כיהן כשר הביטחון. בתפקיד זה צמצם את נוכחות צה"ל בלבנון, והגבילה לדרום לבנון. בסוף 1987 נאלץ להתמודד עם האינתיפאדה הראשונה, שפרצה במהלך ביקורו בארצות הברית. בתחילתה, רבין לא הכיר בחשיבותה, ולא הפסיק את ביקורו. כאשר התבררה לו עוצמת האירועים, ניסה רבין לדכא את האינתיפאדה בכוח. בשנת 1988 הוקמה ממשלת האחדות השנייה בראשותו של יצחק שמיר, ורבין המשיך לכהן בה כשר הביטחון עד לפירוקה בשנת 1990.

ראש ממשלה – כהונה שנייה

בשנת 1992, בעקבות ניצחון מפלגת העבודה בבחירות לכנסת השלוש עשרה, נבחר יצחק רבין שוב לראשות הממשלה, והוביל את המהלך של חתימת "הסכמי אוסלו" עם הפלשתינאים. על צעד זה זכה בפרס נובל לשלום יחד עם שמעון פרס ויאסר עראפת.

"פנינו היום אל הסיכויים הטובים, אל ימים ללא דאגה ולילות ללא חרדה, אל כלכלה צומחת וחברה שאינה יודעת מחסור. אם וכאשר יגיע לכאן השלום, שאנו כה רוצים בו, ישתנו חיינו מן הקצה אל הקצה. לא נחיה עוד רק על חרבנו", הכריז עם חתימת ההסכם בכנסת, אך גם ציין בדבריו שהוא מודע לסיכונים שההסכם מכיל בחובו.

ב-26 באוקטובר 1994 חתם רבין על הסכם השלום בין ישראל לירדן.

רצח יצחק רבין

ב-4 בנובמבר 1995, בשעה 21:40, בתום עצרת תמיכה בהסכמי השלום בכיכר מלכי ישראל בתל אביב, בעת שצעד לעבר דלת מכוניתו הפתוחה, נורו שלוש יריות לעברו של יצחק רבין, שלא לבש אפוד מגן. הוא הובל במהירות לבית החולים איכילוב, ושם מת כעבור 40 דקות מפצעיו. לזכרו של רבין נקבע יום הזיכרון ליצחק רבין המצוין ביום הירצחו (לפי הלוח העברי).

ניתן להרחיב את הפעילות באמצעות קטעים מדבריו של יצחק רבין ז"ל לגבי ענינים שונים.

ניתן למצוא בפעילות קודמות שפורסמו בחוברות קודמות של מינהל חברה ונוער. רשימה מפורטת ראה בסוף החוברת.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



מעובד על פי :

יצחק רבין 1922-1995, דע את עמך, אישים ומנהיגים, משרד החינוך התרבות והספורט, מרכז ההסברה.

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



פעילות בנושא יצחק רבין

גיל: השכבה הבוגרת

מספר חניכים: 6-30

מיקום: פנים

זמן: כשעתיים (תלוי במספר החניכים).

ציוד: * עטים* בידורית* קטעי קריאה מודפסים* דפים לבנים

פתיחה:

ניתן לנגן ברקע את השיר שלום חבר על מנת להכניס את החניכים לאווירה.

המדריך יערוך סבב בו כל אחד מהחניכים יספר מה הוא יודע על יצחק רבין? על פועלו? מה תחושותיו בנוגע ליום הזה...

גוף:

* תולים בחדר תמונות של ההסתה נגד רבין, עצרות השלום, ההפגנות האלימות נגד רבין, הסכם השלום עם ירדן וכו'. מבקשים מהחניכים להסתובב בחדר ולהסתכל על התמונות. לאחר מכן, עורכים דיון קצר בו כל חניך ישתף כיצד חש שראה את התמונות? מה הוא חושב על המצב אשר מוצג בתמונות?

* שאלון - מחלקים את הקבוצה לקבוצות קטנות של 4 חניכים. כל קבוצה מקבלת שאלון (ראה נספח) עליהם להתקשר להורים או לשאול אנשים מבוגרים ברחוב את השאלות במטרה להכיר את התקופה ההיא.

לאחר שכל החניכים יאספו את הממצאים מהשאלון, המדריך ישאל מה הדבר העיקרי שעולה מהתקופה הזאת? מה אייפן אותה? המדריך צריך לנסות ולחתור לתקופת מלאת הפגנות והסתה עם זאת לתחושה גדולה והיסטורית לשלום ותקווה.

* כעת המדריך יקרא שני קטעים, האחד מתוך נאומו של רבין במסגרת חתימתו על הסכם השלום עם ירדן, ולאחר מכן, מקריאים את הקטע על ההפגנה לאחר שני קטעים אלו עורכים דיון, בו המדריך יעלה את השאלות הבאות:
על מה דובר בכל אחד מהקטעים?
מה היא האווירה בנאומו של רבין?
מה היא האווירה העולה מהקטע של ההפגנה?
איך אתם מתארים לכם את התקופה שלפני הרצח?
מה השוני בין היום לתקופה ההיא?

סיכום:

המדריך יחלק דפי נייר ועטים ויבקש מכל חניך לכתוב קטע טקסט מהתחושות העולות לו בעקבות הפעולה

תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



תנועת הנוער הלאומי בית"ר מחלקת הדרכה ארצית



נאום יצחק רבין ז"ל במעמד חתימת הסכם השלום עם ירדן

"כבוד נשיא ארצות-הברית, הוד מלכותו, המלך חוסיין הראשון, נשיא מדינת ישראל, אזרחי ישראל, בני העם הירדני, שלום. אני מביט סביבי מן הבימה הזו אל הערבה, ואני רואה מדבר צחיח בצד הירדני ובצד הישראלי. אין כמעט חיים כאן, אין מים, אין באר, רק מוקשים. כאלה היו היחסים בין ישראל וירדן בארבעים-ושבע השנים האחרונות: מדבר צחיח. אף לא עלה ירוק אחד. לא עץ, גם לא פרח. היה צורך בהחלטה נועזת, לפעמים תוך חריקת שיניים, כדי להתגבר על היובש הזה, על הצחיחות שבין שני העמים, על המוקשים. לנו היו הרבה ימי צער. לכם היו הרבה ימי יגון – אבל השכול הוא אחד, כמו שהגבורה היא אחת. היינו זקוקים להרבה כוחות נפש, משני הצדדים, לסלוח על השכול שגרמנו זה לזה, לפנות את שדה המוקשים שחצצו בינינו כל-כך הרבה שנים. השממה היתה בלב שני העמים כמעט שני דורות. עכשיו הגיע הזמן לא רק לחלום על עתיד יותר טוב – אלא גם לעשות אותו. מנהיגות יכולה לפלס דרך, להראות דרך. את הדרך עצמה צריכים לסלול בני שני העמים. אני לא מאמין שהיינו מגיעים לרגע הגדול הזה, אלמלא הרצון לשלום שהיה בלבבות שני העמים: בלבבות אנשי צבא כמו בלבבות אנשי הרוח, בלבבות החקלאים כמו בלבבות נהגי המשאיות החוצים את כבישי הערבה בירדן ובשאר. בלבבות המורים כמו בלבבות ילדי הגן. שני עמים עם רצון נחוץ לקבוע שבדור שלהם תחול מהפכה הגדולה במזרח התיכון. אני מביט מן הבמה הזאת אל הערבה ואני מביט בכם: אתם, והדור הבא, הם אלה שיהפכו את המקום הצחיח הזה לנווה-מדבר. הצבע האפור והחום המדכא של המדבר הזה יהיה מחר הצבע הירוק של החיים. הוד מלכותו, (מלך ירדן) שלום בין מדינות הוא שלום בין אנשים, הוא ביטוי של אמון ושל הערכה. למדתי להכיר ולהעריך את העוצמה השקטה והמחוייכת שבה אתה שומר על עמך, את האומץ שבו אתה מנהיג את אנשיך. לא רק מדינותינו כורתות שלום זו עם זו היום, לא רק עמינו לוחצים יד לשלום כאן בערבה. אתה ואני עושים כאן שלום שלנו, שלום של חיילים, שלום של ידידים. תודה לך, נשיא ארצות-הברית, שתמיכתך בתהליך כולו היתה כל-כך חיונית להשגת התוצאה הסופית. תודה לנציגי אירופה, לנציגי רוסיה, שר החוץ אנדריי קוזירב, נציגו של נשיא רוסיה בוריס ילצין, ולנציגי כל המדינות הנוכחים כאן בטקס. תודה לכולכם. תינוקות נולדו הבוקר בירושלים. תינוקות נולדו הבוקר בעמאן. חיים חדשים באו לעולם. בוקר טוב לך האם הירדנית, שלום לך האם הישראלית, השלום שנולד היום נותן לך תקווה גדולה שהבן שנולד לא יידע עוד מלחמה - ואת לא תדעי עוד צער. שלום, וסלאם.

הפגנת הימין נגד יצחק רבין והסכם אוסלו ב' ב-5 באוקטובר 1995 נערכה בכיכר הפגנה שבה השתתפו ראשי מחנה הימין, אשר קראה לבטל את הסכמי אוסלו) הסכמי השלום עם הרשות הפלשתינית) ולהוריד מהשלטון את ראש הממשלה יצחק רבין. השלטים שהונפו והקריאות שנצעקו באותו אירוע היו קשים ביותר: "רבין רוצח", "רבין בוגד" וכדומה. בהפגנה נקראו קריאות אלימות ומסיתות רבות, כגון "בדם ואש את רבין נגרש". כרזה של רבין במדי אס אס בגודל של דף A4 אשר הודפסה במדפסת ביתית הוצגה למצלמת טלוויזיה שסיקרה את ההפגנה ונראתה בכל בית בישראל. בתודעת צופי הטלוויזיה הפכה כרזה זו לסמלה של ההפגנה בה בעת שהנואמים ורובם המכריע של המשתתפים טענו שלא ראו זאת כלל. לטענות אנשי הימין כי כרזה זו הוכנה על ידי אבישי רביב, סוכן השב"כ אשר התחזה לפעיל ימין, לא נמצאו סימוכין בהליך משפטי שנערך בעניין. על מרפסת הנואמים עמדו שלושה מראשי הליכוד באותה עת: אריאל שרון, בנימין נתניהו ומשה קצב. השלושה לא מנעו את ההסתה. נתניהו ספג ביקורת קשה על הפגנה זו, אופייה ועוצמתה גם מצד שותפיו לדרך אהוד אולמרט, בני בגין ודן מרידור אשר טענו שההפגנה "יוצאת מכלל שליטה ויש להפסיקה", בכך מנעו את התהלוכה המתוכננת כהמשך ישיר להפגנה אל עבר חומות העיר העתיקה בירושלים. בהתייחסו לאירוע מאוחר יותר מעל בימת הכנסת הסביר נתניהו כי מדובר בקומץ ברוינים ולא בציבור שלם. מאוחר יותר טענו חלק מהנוכחים כי לא שמעו ולא ראו את המתחולל בהפגנה ממקומם למעלה במרפסת. (ייתכן שעדותו של ח"כ מיכאל איתן בסרט הטלוויזיה "ממשלת ישראל מודיעה בתדהמה" סותרת טענה זו, שכן הוא מעיד על עצמו כי בראותו את אופי ההפגנה ירד ממרפסת הנואמים.) חודש לאחר הפגנה זו, ב-4 בנובמבר 1995 נרצח ראש הממשלה, יצחק רבין, בידי יגאל עמיר. בדיעבד, רבים בין תומכיו של רבין ראו בהפגנה את האירוע שבו הותר דמו.